

LA IMMIGRACIÓ: UN TEMA IMPORTANT

L'escrit de Pere Calders titulat «Un gran èxit editorial», publicat, sota la rúbrica «Qüestions obertes», al número de juliol de la nostra revista, va ésser motiu que rebéssim un nombre considerable de cartes que palesa la importància que els catalans atorguen als problemes migratoris, com ja s'havia fet evident amb l'acolliment que ha trobat el llibre de Candel que Pere Calders comentava. Tanmateix, els punts de vista manifestats són ben diversos. Ens ha semblat, doncs, escaient de publicar una selecció dels més significatius, amb la resposta que Pere Calders els dona:

Cartes dels lectors

Encara que no domino prou bé el vostre idioma (sóc andalús), després de llegir l'article del senyor Pere Calders, del mes de juliol, m'he decidit, si vós m'ho permeteu, a dir el que segueix: no estic d'acord amb la caritat de l'articulista.

Sóc un immigrant (tant se val la meua història), sóc un immigrant i visc a Catalunya, aquesta és la veritat i no em mouré d'aquesta terra perquè l'estimo. L'amor a la terra arriba després de conèixer alguns homes que la integren.

Els homes que prenen els problemes dels altres com a seus, jo els admiro i els aplaudeixo, però crec que el senyor Calders no ha profunditzat prou el tema: ha llançat una idea: res més.

Evidentment, la «crisi» es palpa, però si tenim en compte que l'home (sempre l'home) és un animal amb prou valor per a guanyar-se el que es menja, l'articulista — si fos viable la seva bona fe — es trobaria davant aquest dilema: o fer creure a molts que són pobres o donar-los treball. La gran proposta, per a mi i per a molts, hauria estat aquesta: buscar la manera de donar feina i teulada als nou vinguts.

La caritat m'agrada sense trompetes, i, per tant, em veig obligat a fer alguna cosa, ben bé, no sé què. El senyor Calders ha llançat una idea, i jo, des de la meua humana vulgaritat, li dic que s'ha equivocat: voler donar a qui no demana és, m'ho sembla, crear vicis.

El poeta José Hierro diu: «El dolor nos hace hombres». Sí, els homes ens sentim homes quan la vida (nosaltres la fem) ens ha traït, quan hem suat i la nostra suor, l'hem eixugada amb alegria, perquè, i això és evident, el pa és més saborós després de suar-lo. (...) —JOAN ARRIETA I LÍRIA (Manresa).

(...) En primer lloc, em sembla que, a hores d'ara, dir que el fenomen migratori no té cap mena de lògica, intentant fer-nos veure que els primers perjudicats són els qui abandonen la seva casa de maó i teulada per venir a viure en una de les zones de la península de vida més cara, demostra, entre altres coses, una notable falta d'informació.

No seria de massa que el senyor Calders es prengués la molèstia d'esbrinar quines són les condicions de vida dels treballadors al sud de la península, víctimes de la vaga total o estacional, amb sous anuals equivalents al que aquí guanyen en dos o tres mesos, subalimentats, sense possibilitats reals d'instrucció, habitant en molts casos en barraques i coves (no tot són cases de maó i teulada, senyor Calders).

Una vegada assabentat d'això, potser no atribuiria a l'esperit d'aventura el fet que vinguin allà on hi ha possibilitat de viure d'una manera més digna. Les privacions, les humiliacions i les injustícies que sofreixen aquí, de les quals tots som responsables, són molt menys extremes que les que pateixen abans de venir. Prova d'això és que no en trobareu gaires amb ganes de tornar-se'n.

Intentar d'obscurir aquest millorament real dient que aquí la vida és més cara, no té cap mena de sentit. Si aquí els preus són més alts que a Andalusia, encara ho són més els sous. A tots els països industrialitzats la vida és molt més cara que a la península, i ningú no negarà que tenen un nivell de vida superior al nostre.

En segon lloc, tampoc no trobo justificada en absolut la teoria que la nostra capacitat industrial és insuficient per a absorbir els immigrants. De fet, i mentre no hi hagi canvis estructurals al sud de la península, sempre hi haurà més

demanda de mà d'obra a les zones industrialitzades que no pas a les deprimides. Per tant, si hi ha inflació demogràfica, terme molt relatiu, aquesta es produeix a Andalusia.

Davant això, ¿quina solució proposa el senyor Calders? En comptes d'accelerar al màxim el desenvolupament industrial, a les zones on actualment és possible, per satisfer les necessitats d'una població creixent, proposa precisament de limitar l'augment de la població frenant la immigració. Que això equival a condemnar a continuar patint misèria i privacions els immigrants potencials, deixant-los «allà on han d'ésser» és evident. Per fer més passadora la píndola ens parla d'ajudar aquestes famílies sense moure-les de lloc.

No vull allargar més la carta. Avui que es fan tantes i tan sonores declaracions contra les actituds discriminatòries, és urgent desemascarar certes manifestacions d'egoisme col·lectiu, bastant difoses al nostre país, que hi estan directament emparentades. Potser una de les més significatives és la dels qui volem evitar la barreja de folklores privant la població d'altres zones de la península de l'únic mitjà que, de moment, tenen per a fugir de la misèria. — JOSEP LLUÍS REXACH (Barcelona).

(...) Em permeto de felicitar-vos per la publicació de l'article titulat Un gran èxit editorial. (...) Ja és hora que els catalans hi diguem la nostra, en tema que tant ens afecta. — SALVADOR CASTELLS (Terrassa).

(...) Ens ha agradat molt el nou enfocament que el senyor Calders ha ofert en «Un gran èxit editorial», sobre els problemes que ha fet públics el senyor Candel en el seu llibre «Els altres catalans». (...)

Creiem que podria ésser estudiat el cúmul de situacions i desagradables circumstàncies que el senyor Candel judica des del seu punt de vista d'incorporat a la nostra societat.

La forma com els catalans de nissaga veiem aquest problema és diferent de l'exposada pel senyor Candel i més

apropada a l'apuntada pel senyor Calders (...). — C. SERRA (Barcelona).

(...) Crec que la riquesa a la península ha estat prou ben distribuïda perquè tots puguem viure dignament sense haver-nos de moure de "casa". La injustícia social és pròpia dels homes, i cal que recalquem que és gairebé innata en aquells homes que haurien de demostrar als seus paisans quin és el grau de cívica caritat a la qual Déu ens ha obligat.

Molts d'aquests "prohoms" locals sudistes o latifundistes prefereixen l'emigració dels nadius a d'altres terres, abans de cedir res de tots aquells "privilegis" o riqueses que amb els anys han anat "suprimint" als menys afavorits per la sort.

¿No seria potser una qüestió que podrien solucionar "aquells personatges totpoderosos locals" amb una petita contri-

bució per capita d'emigrant al municipi que carrega amb els deures humans d'atendre els nou vinguts? (...). — ROSA CABA (Barcelona).

(...) Per a poder promocionar-los (als immigrants) amb un mínim de garanties d'èxit, crec que les autoritats de l'Estat haurien d'abastar els municipis del país que els acull, dels mitjans econòmics que calen perquè pugués ésser realitzada aquesta tasca. Hem de tenir present que la societat que els rep solament ha previst i programat, especialment en l'ordre econòmic, les obligacions normals i lògiques que cal d'espensar als naturals, els quals han estat els contribuents a la "caixa" que haurà de proveir els elements de necessitat (escoles, hospitals), serveis públics de transport i alimentaris, habitatges, urbanisme, etcètera (...). CARME LÓPEZ (Mortornès del Vallès).

Resposta de Pere Calders

Quan s'ha d'adoptar una actitud i entren en conflicte la raó i el sentiment, es fa difícil de concedir a cadascú el que sigui seu. Jo comprenc els drets del senyor Arrieta i voldria de tot cor que fossin compatibles amb les realitats que desitjo, però no es tracta d'un camí planer. La franca simpatia que em desperta aquest andalús que escriu en català m'inclina a creure que ell representa la part positiva del problema, i, en tot cas, m'agradaria de tenir homes com ell a la conversa.

He de confessar que la primera lectura de les ratlles del senyor Rexach em va produir un cert enfadament. Després, he acabat envejant la seva posició de naufrag feliç, perquè li deu estalviar moltes angúnies. L'actitud de mestres-

sa feineria manant que la taula sigui allargada i que s'hi posin més plats perquè tenim visites — quantes més serem, més riurem — és del tot encantadora. Si a això afegim el toc idealista, sense oblidar els grans postulats socials, l'efecte polèmic és segur i espectacular. Realment, des d'un mirador tan alt, el problema que a mi em sembla gravíssim es deu veure molt petit.

A tots els comunicants — als dos esmentats i als altres —, els agraeixo que s'hagin pres la molèstia de compartir la preocupació expressada en un article que, d'altra banda, havia d'eludir per força el fons de la qüestió. — PERE CALDERS.

Ningú no pot negar que la immigració constitueix, a Catalunya, un problema molt seriós, molt greu. És, doncs, del tot natural que algú tingui malhumorades reaccions defensives. Escandalitzar-se'n és una actitud poc raonable, mancada de realisme.

Hem de guardar-nos, tanmateix, de caure en la temptació de negar, sota cap forma, el dret a la immigració, reconegut per la Declaració dels Drets de l'Home de les Nacions Unides i certament ben fundat en dret natural. Parlem, és clar, de la immigració moguda per la recerca de llocs de treball. Cap mesura que comporti, explícitament o bé, de fet, una discriminació per la naixença, la posició social, la cultura o la llengua no ens ha de semblar legítima.

Ara: bé que la immigració no és en sí un mal, sí que sovint ho és l'emigració. És, doncs, de justícia que desitgem vivíssimament aquells canvis d'estructura a les terres d'emigració que calen perquè aquesta necessitat, que té aspectes tan dolorosos, sigui estalviada a molts.

És, d'altra banda, també de justícia rec néixer que els treballadors immigrants han representat i representen una aportació humana i econòmica positiva per al desenvolupament de les terres catalanes. No invalida la justícia d'aquesta

afirmació el fet que l'estroncament o la disminució de l'arribada de mà d'obra imposa a d'altres indrets un millorament tecnològic de la producció. Tanmateix, el dret a la immigració, com qualsevol altre dret, no és incondicionat en el seu exercici. El conjunt de condicions en què, per dret natural, ha d'acomplir-se la immigració són les que asseguren que no es crei, al costat de la coHectivitat receptora — l'existència de la qual és implícita al concepte mateix d'immigració —, un grup humà apartat. El corrent migratori ha de poder ésser integrat econòmicament, socialment i culturalment. En els dos primers aspectes és evident que la integració serà tant més fàcil com menys desigualment siguin distribuïts els beneficis del desenvolupament entre la burgesia i el proletariat al qual pertany d'entrada la immigració per motius de treball, l'única que ara considerem; és a dir, com menys classista sigui la societat receptora. En el tercer aspecte, perquè la immigració pugui fer-se amb normalitat, la coHectivitat receptora ha de poder desenvolupar amb plenitud la seva dinàmica. Als poders públics pertany d'assegurar aquestes condicions. Quan són satisfactòries, la immigració ja no és un fenomen tan inquietant, sinó, potser, vivificador.

QUESTIONS OBERTES

Hi ha qui vetlla per nosaltres

La premsa mundial acaba d'anunciar amb alegria una gran conquesta tècnica: la casa Kodak ha realitzat el microfilm 649 G. H., que permetrà la més impressionant concentració de textos aconseguida fins avui. Amb un orgull mal dissimulat, els creadors de l'enginy fan saber que tota l'obra de Víctor Hugo es podrà entatxonar en una capsula de llumins. Sembla que un corc especialitzat en biblioteques, que no en tindria prou amb tota una vida per a devorar l'Enciclopèdia Britànica, des d'ara tindrà a l'abast d'utilitzar-la com a aperitiu, perquè les 24.000 pàgines de l'obra es podran encabir en una superfície de les mides d'un full de paper de fumar: només caldrà que el corc canviï de costums i trobi el gust de la pel·lícula, però això no ha d'ésser un obstacle insuperable, perquè la natura ha demostrat prou bé la resignada capacitat d'adaptació de les seves criatures.

En un altre front del progrés, s'experimenta amb èxit un sistema emocionant: combinant les gravadores de cinta amb un repetidor posat sota el coixí, podrem aprofitar les hores de dormir per a aprendre lliçons o assimilar les lectures que ens ha fet impossibles la pressa de les hores de vigília. Això és bo, reconforta. Ja és estrany que s'hagi trigat tant a recobrar per a l'economia el temps que perdem al llit.

Són notícies que ajuden a confiar en el futur, a fer més suportable l'espera del moment feliç en el qual els científics ens brindaran l'oportunitat d'injectar-nos per via intramuscular i amb una sola punxada tots els

sonets de Shakespeare. Així que la cultura pugui ésser administrada en forma d'un estupefaent que creï habitud tot deurà anar millor. Cada vegada sap més greu d'envellir-se. No pas per por de no arribar a temps que la ciència ens salvi (la cosa va molt de pressa), sinó per la temença de no agrair-ho prou, de no saber-ho apreciar a fons. De contents, ja n'estem, però és una satisfacció que s'expressa amb una rialleta de conill, perquè ens deixem dominar pels prejudicis. Hi ha ocasions que ens sembla descobrir una vasta conspiració contra el llibre, el llibre tal com el coneixem i l'estimem ara. Ens fa una mandra instintiva (qui sap si per una reprobable resta de barbàrie) canviar el somni d'una habitació plena de llibres pel somni d'una capseta de rapè plena de microfilms, tot reconeixent amb la deguda disciplina l'aspecte pràctic de la qüestió.

Per tant, l'actitud més raonable és de fer el cor fort i no perdre de vista la necessitat d'aprofitat lloc, la conveniència d'atapeir-nos més i d'eliminar noses. No tenim gaires biblioteques públiques, però la veritat és que el dia que les puguem encabir en un maletí disposarem de més locals per a l'estacionament d'automòbils, que és una de les coses que de debò fan falta. I, en els pisos moderns, podrem comptar amb un altre pany de paret per a encastar-hi lliteres, les quals — com ha estat dit abans — seran un dels centres d'estudi de l'esdevenidor que ens preparem amb una innegable picardia. — PERE CALDERS.